

OBSAH

Předmluva	5
Seznam použitých znaků	11
A. Elektrostatika	13
1. Elektrické pole	13
Potenciál	15
Ekvipotenciální plochy	17
Vodiče a nevodiče	18
Silový tok	18
Některé případy elektrostatických polí	19
a) Vodivá osamocená koule	19
b) Kruhová deska	19
c) Nekonečná osamocená přímka	21
d) Bodové množství a vodivá rovina	22
e) Nabitá přímka a vodivá rovina	24
Kapacita	25
a) Kulový kondensátor	25
b) Deskový kondensátor	25
c) Válcový kondensátor	26
d) Řazení kondensátorů	27
2. Jednotky	27
Elektrické množství	28
Potenciál	28
Intenzita elektrického pole	29
Kapacita	29
3. Vliv dielektrika na elektrické pole	30
Dipól	33
Dipól v homogenním poli	35
Příklad vlivu dielektrika	37
a) Deskový kondensátor	37
b) Bodové množství a nekonečná deska dielektrika	37
Grafické řešení elektrostatických polí	40
4. Energie, síly a namáhání v elektrickém poli	42
Energie elektrostatického pole	42
Přitažlivá síla u deskového kondensátoru	43
Síly působící na dielektrikum v nehomogenním poli	45
Hustota elektrické energie	46
Thomsonova věta o minimu energie	46
Elektrická pevnost	46
5. Praktické použití poznatků z elektrostatiky	48
Kondensátory	48
Elektrostatické měřicí přístroje	50
a) Elektroskop	50
b) Absolutní elektrometr	51
c) Statický voltmetr	51
d) Kvadrantový elektrometr	52
Elektrostatika v průmyslu	53
a) Elektrostatické odprašovače	53
b) Elektrostatické třídění rud	53
Zdroje elektrostatické energie	53
a) Třecí elektriky	53
b) Influenční elektriky	54
c) Generátory nejvyšších napětí	56
Nežádoucí elektrostatické jevy	58

	B. Elektrický proud	59
	Zákon Ohmův	59
	Zákon Joulovův	61
	Oteplování	61
<i>ně</i>	Porovnání dielektrického posunutí a proudu	63
	Elektromotorická síla a napětí	65
	Jednotky	67
	Proud	67
	Hustota proudová	68
	Elektrický odpor	68
	Výkon elektrického proudu	68
	Kirchhoffovy zákony	69
	Razení odporů	71
	Transfigurace	73
<i>prim</i>	Praktické použití poznatků o elektrickém proudu a odporu	74
<i>ně</i>	a) Regulace proudu a napětí	74
	b) Odporů s nelineární charakteristikou	76
	c) Měření odporů Ohmovou methodou	77
	d) Užítí Joulova tepla	77
	C. Magnetostatika	79
	Základní pojmy	79
	Magnetický potenciál a napětí	82
	Jednotky	83
<i>ně</i>	Magnetické množství	83
	Magnetický potenciál	83
	Intenzita magnetického pole	83
	Magnetická indukce	83
	Magnetický tok	83
	Ferromagnetismus	84
	Vliv vzduchové mezery	86
<i>ně</i>	Přitažlivá síla magnetu	88
	Síly, které působí na paramagnetické a diamagnetické látky v magnetickém poli	89
	D. Elektromagnetismus	90
	1. Magnetické účinky stálého proudu	90
	Biot-Savartův zákon	92
<i>ně</i>	Methoda magnetického potenciálu	94
	Methoda vektorového potenciálu	96
	Magnetické pole vzbuzené časovou změnou posuvného toku	96
	Řešení magnetických obvodů	97
	Řešení magnetických obvodů Hopkinsonovým zákonem	99
<i>ně</i>	Určení magnetického odporu pro obecnější případy vzduchové mezery	100
	2. Síly, které působí na proudové vlákno v magnetickém poli	101
	3. Indukční zákon Faradayův	103
	Vznik ems ve vodiči obepínajícím časově proměnný magnetický tok	103
	Vznik ems ve vodiči, který protíná magnetické indukční čáry	107
<i>ně</i>	Příklady k Faradayovu indukčnímu zákonu	109
	4. Indukčnost vlastní a vzájemná	112
	Indukčnost vlastní	112
<i>ne odvodí</i>	Indukčnost vzájemná	113
	Energie magnetického pole a energetická definice indukčnosti vlastní a vzájemné	115
	Činitel vazby a činitel rozptylu	117
	Seriové a paralelní řazení indukčnosti	118
<i>ně</i>	Výpočet vlastních a vzájemných indukčností	119
	Cívky s ferromagnetickým jádrem	124
	Síly, které vznikají při změně indukčnosti vlastní a vzájemné	125
	E. Soustavy jednotek v elektrotechnice	128
	Požadavky kladené na soustavu jednotek	128
	Soustavy klasické cgses a cgses a soustava Gaussova	128
	Jednotky používané v technické praxi	130
	Soustava MKSA	132

F. Přechodné jevy	143
Definice přechodného jevu	143
Konstanty obvodu	143
Přechodné stavy v obvodech se zdrojem stejnosměrného napětí	145
a) Vznik a zánik proudu v obvodu s R a L v serii	145
b) Zánik proudu zvětšováním odporu v obvodu s R a L v serii	147
c) Vznik a zánik proudu v obvodu s R a C v serii	150
d) Vznik a zánik proudu v obvodu s R , L a C v serii	154
G. Střídavé proudy	162
1. Základní pojmy	162
Maximální hodnota	163
Střední hodnota	164
Efektivní hodnota	164
Fázový posun střídavých veličin sinusového průběhu	167
2. Operace se střídavými veličinami sinusového průběhu	169
Analytické řešení	170
Grafické řešení	171
Symbolicko-komplexní forma řešení	175
Definice čísla imaginárního a komplexního	175
Grafické znázornění čísel komplexních a jejich další formy	176
Základní úkony s komplexními čísly	177
a) Sčítání a odčítání	177
b) Násobení	178
c) Dělení	179
d) Umocňování	180
e) Odmocňování	180
f) Převratná hodnota komplexního čísla	181
g) Logaritmování	181
3. Časové vektory	182
Rovnice přímky a kružnice	183
Vektory periodické rotační	184
a) Derivace rotačního vektoru	185
b) Integrál rotačního vektoru	186
4. Výkon střídavého proudu	186
5. Obvody se střídavým proudem	189
Obvody, které obsahují jen jeden prvek R , L nebo C	190
a) Ohmický odpor	190
b) Kapacita	191
c) Induktčnost	192
Kombinace R , L a C	194
a) Paralelní kombinace	194
α) R a C paralelně	194
β) R a L paralelně	197
γ) L a C paralelně	199
δ) R , L a C paralelně	201
b) Seriové kombinace	202
α) R a L v serii	202
β) R a C v serii	204
γ) L a C v serii	205
δ) R , L a C v serii	206
c) Seriové a paralelní kombinace R , L , C	207
Sčítání admitancí a impedancí	209
Sestrojování vektorových diagramů	210
H. Řešení elektrických obvodů	213
Prvky elektrických obvodů	213
a) Aktivní prvky	213
b) Pasivní prvky	214

Definice dalších pojmů	215
Řešení na základě smyčkových proudů	216
Řešení na základě uzlových napětí	217
Určení počtu závisle proměnných	218
Obvody se vzájemnou indukčností	219
Inversní indukčnost za přítomnosti vzájemné indukčnosti	222
Záměna zdrojů proudových za napěťové a naopak	223
Analogické či duální obvody	226
Příklady řešení obvodů	227
Příklady	235
Literatura	239
Rejstřík	240